Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 89
číslo 22
31. května
Cena: 7 Kč

Vyjádření k rostoucím projevům nesnášenlivosti a extremismu

Církev československá husitská se znepokojením sleduje rostoucí projevy nesnášenlivosti v naší společnosti, zejména vůči Romům, útoky a projevy násilí, antisemitismu a aktivizaci extremistických skupin. Znepokojuje nás, že svoboda projevu a shromažďování, které jsou samy o sobě velkou hodnotou, začínají být uplatňovány a zneužívány v některých případech proti právům druhých a proti základním principům demokratické společnosti. Solidarizujeme se s příslušníky menšin, s oběťmi násilných útoků a vyslovujeme podporu všem, kteří se angažují ve prospěch pokojného a tolerantního soužití, proti nesnášenlivosti a násilí v naší zemi či kdekoli ve světě. Jsme si vědomi složitosti dlouhodobých problémů spojených se soužitím většinové společnosti s romskou částí našeho obyvatelstva. Vyslovujeme podporu všem snahám a iniciativám vedoucím k růstu vzájemného poznávání a sbližování mezi Romy a většinovou společností.

V přístupu ke společenským otázkám zastává CČSH základní princip důstojnosti, stejných práv i odpovědností každého člověka. Zakládají se jednak ve stvoření člověka k Božímu obrazu (Gn 1,26) a v lidství, které přijal, vykoupil a obnovil Boží Syn Ježíš Kristus (2 K 5,17; Fp 2,7; Ef 1,7). Na tomto biblickém a křesťanském základě pak ve své nauce a praxi chceme podporovat skutečnou demokracii, humanismus, toleranci (Základy řádu duchovní péče CČSH, část D zvaná Základní směrnice duchovní péče o život veřejný). Skutečná demokracie, humanismus a tolerance, úcta k člověku a pokojné soužití se neobejdou bez duchovní dimenze a hodnot, k nimž ukazuje Bible a zejména Kristovo evangelium. Skutečná svoboda a uplatňování práv je vždy spojeno s odpovědností vůči společnosti a jejím základním principům. Evangelní svoboda pak znamená vzájemný respekt, službu a pomoc druhým (Ga 5, 13). Ježíšova účinná solidarita s lidmi na okraji nám připomíná, že naším úkolem je být především s těmi, kteří jsou na okraji, s oběťmi, se strádajícími, s menšinami, s lidmi všelijak handicapovanými (Mt 25,31-46). Máme být svědky evangelia všude tam, kde se jedná o práva, důstojnost a svobodu každého člověka; tam, kde se řeší zásadní otázky společnosti a našeho lidství. Přestože jsme sami jako církev menšinou, uvědomujeme si svůj díl odpovědnosti za podobu a kvalitu života naší společnosti. Na našich postojích a činech se ukáže, zda skutečně bereme vážně své poslání "naplnit současné snažení mravní Duchem Kristovým" (Preambule Ústavy CČSH). Proto připomínáme v tomto čase svým členům tuto naši spoluodpovědnost.

Ústřední rada
Církve československé husitské
V Praze dne 16. 5. 2009

80. výročí otevření Husova sboru oslavili v Náchodě (zleva: PaedDr. Z. Kovalčík, ThDr. T. Butta a Mgr. D. Tomčík)

Svatodušní poselství bratra patriarchy

„Na služebníky své a služebnice své sešlu svého Ducha…“
Sk 2,18

Sestry a bratři,
letnice jsou významným svátkem a slavností církve. O letnicích v Jeruzalémě vzniká v pravém slova smyslu křesťanská církev, i když se utvářela církev ve společenství učedníků kolem Ježíše již během jeho pozemského života. Přesto bez velikonočních událostí – smrti, vzkříšení a oslavení Krista, ale také bez letnic - seslání Ducha svatého by křesťanská církev nevznikla a nerozvinula svůj život. Duch je životem a silou církve všech dob od jejího počátku až po současnost.

Událost letnic zaznamenal evangelista Lukáš na začátku svého spisu s názvem Skutky apoštolů ve 2. kapitole. O letnicích je představen apoštol Petr jako veliký kazatel. *„Tu vystoupil Petr, pozvedl hlas, oslovil je“* (v. 14). Byl schopen oslovit mohutný zástup a zasáhnout srdce jednotlivých posluchačů. Byl původně prostým rybářem a přesto mělo jeho slovo váhu a účinnost, neboť se stal Ježíšovým svědkem naplněným Božím Duchem. Jaký je to kontrast – Petr před letnicemi a nyní! Dříve byl Petr spolu s ostatními učedníky skryt za zavřenými dveřmi, ukrýval se v místnosti jeruzalémského domu (J 20,19). A náhle se nebojí veřejně vystoupit. Petr mluvil k obyvatelům Jeruzaléma – k těm, kteří Ježíše odmítli, zavrhli, potupili. Přesto nemá strach veřejně vystoupit. O letnicích vystupuje církev jako společenství učedníků z tajného úkrytu. Evangelium je zveřejněno světu a proniká do něho.

Církev někdy bývá ukrytá jako učedníci v jeruzalémském domě. Letnice jsou připomínkou, že Ježíšovo poselství má být zveřejněno. Máme někteří špatné zkušenosti z minulé doby, kdy bylo nežádoucí křesťanskou víru zveřejňovat, ale máme také špatné zkušenosti z přítomné doby, kdy se setkáváme s lhostejností, s nepochopením, s námitkami, se skrytým úsměškem. Ježíšovo poselství je ukryto v našem nitru, ale k nikomu dalšímu se nedostane. K tomu, aby evangelium bylo i dnes zveřejněno, potřebujeme odvahu. Odvaha neznamená drzost ani vtíravost, ale schopnost vyjádřit své přesvědčení. Bůh nám nedal ducha bázlivosti, ale síly, lásky a rozvahy (2 Tm 1,7). Tuto odvahu a sílu dává právě Duch, jako ji dal Petrovi, který živým slovem oslovil jeruzalémské a poutníky z mnoha národů.

Na seslání Ducha svatého připravoval Ježíš své učedníky. Mluvil několikrát o tom, že po jeho ukřižování, vzkříšení a oslavení dostanou dar Ducha svatého. Toto zaslíbení je obsaženo ve výrocích v Janově evangeliu (J 14,16-17.26; 15,26; 16,13-14). Otec dává učedníkům na Ježíšovu přímluvu Ducha pravdy. Tento dar Ducha je předpovídán nejen samotným Ježíšem, ale již ve Starém zákoně. Je tomu tak u proroka Joele, kterého apoštol Petr cituje ve svém kázání. *„A stane se v oněch dnech, že sešlu svého ducha na všechny lidi…“* (J l3,1-2; Sk 2,17). Duch Boží jako dar zvláštní životní moudrosti a poznání není jen výsadou mimořádných osobností, ale všech. Duch jako vhled do Boží pravdy nemá mít jen někdo, ale každý věřící. Dar Ducha nečiní rozdílu. U proroka Joele je řečeno, že Duch bude vylit na muže i ženy. Většinou byly duchovní záležitosti vyhrazeny jen mužům. Byly - i dnes někdy bývají - chápány jako jejich výsada. Ale Duch je dán i ženám. Proto mají své důležité místo a úkoly v křesťanské církvi. Duch nečiní rozdílu ani ve věku. Je slíben "mládencům i starcům". Člověk v každém věku potřebuje duchovní dar, aby ve svém životě jako věřící obstál. - Mladý člověk žije většinou přítomností a starší člověk zase minulostí. Duch Boží vede k poznání budoucnosti. Proto se hovoří o daru pro-

Dokončení na str. 3

575 let od smrti Prokopa Holého

Po Žižkově smrti byl do čela táborských vojsk a brzy i všech husitských polních vojsk postaven Prokop Holý. Tento kněz se stal jednou z nejvýraznějších osobností husitského hnutí. Skvělý vojevůdce, obratný diplomat a politik prosazoval důsledně revoluční linii, aniž by podlehl radikálním výstřelkům, mezi které patřilo například pikartství. Na rozdíl od Jana Žižky, jemuž připadla úloha obránce husitství rozšiřujícího svůj vliv jen v domácím prostředí, podařilo se Prokopu Holému vytvořit z táborského a sirotčího bratrstva značně jednotnou sílu, se kterou přešel do protiútoku. Tyto tzv. spanilé jízdy měly pro vývoj husitství velký význam. Především přenesly válku mimo území vlastních Čech a zamezily tak jejich plenění, dále propagovaly husitské myšlenky v cizích zemích, jejichž obyvatelé měli o hnutí často velmi zkreslené představy, ale byly i zdrojem kořisti, která sloužila k materiálnímu zajištění vojáků.

O Prokopově životě do roku 1425, než byl zvolen vrchním táborským hejtmanem, nevíme mnoho (někteří historici se domnívají, že jako kněz byl pouze správcem táborských vojsk). Pocházel z patricijské rodiny Starého Města pražského, studoval na pražské universitě a měl zkušenosti i ze zahraničí. Přestože mu původ zajišťoval určité postavení, odešel z Prahy a objevil se překvapivě roku 1420 mezi revolučními kazateli v Táboře. Na rozdíl od nich nenosil vousy po vzoru apoštolů, ale holil se. Odtud jeho přídomek Holý. Zpočátku byl ovlivněn chiliastickými představami pikartů, brzy je však opustil a stal se zastáncem umírněného táborského husitství. Kněžská "hádání" o různé výklady husitského učení mu byla cizí.

Výrazněji na sebe Prokop Holý upozornil v roce 1421, kdy se mu podařilo diplomatickou obratností získat část moravské šlechty pro účast na památném čáslavském sněmu. Další příležitost se mu naskytla po Žižkově smrti. Významná vítězství nad křižáckými výpravami u Ústí nad Labem (i samotné dobytí města 1426), Tachova (1427), Stříbra (1427) a Domažlic (1431) se střídala s úspěšnými spanilými jízdami na Moravu, Slovensko a do Slezska (1428), Saska, Míšeňska, Falce, Frank a Bavorska (1429-30). Prokop Holý však musel bojovat i proti nepříteli uvnitř země. V létě 1426 obléhal se svým vojskem Hynka Bočka z Kunštátu, který se jako jiní katoličtí nebo i kališničtí páni odvrátil od husitů a připravoval násilnou změnu poměrů. Roku 1427 zase přinutil k jednání katolický plzeňský landfríd a dobyl Kolín, který byl baštou panské jednoty. Poté, co ho připojil k táborsko-sirotčímu městskému svazu, který ovládal velkou část země, dosáhl Prokop Holý výlučného politického postavení. Třebaže byl měšťanského původu, stál fakticky v čele českého království a jako jeho představitel vyjednával s králem Zikmundem (1429) i s basilejským koncilem. Především jeho zásluhou dosáhli husité výrazného úspěchu na jednáních se zástupci církve roku 1432 v Chebu, kde vyslanci basilejského koncilu přistoupili na jejich podmínky. Stál v čele husitského poselstva do Basileje v roce 1433 a vyvolal nejlepší dojem z celé delegace díky svým skvělým vítězstvím nad křižáky i obratnému vystupování.

Dokončení na str. 3

Někteří mají ve zvyku...

V každém sboru církve je úzký okruh stabilních lidí, kteří pravidelně dochází na bohoslužby. Kartotéční členové, ti ostatní, se ozývají často jen tehdy, když ohlašují úmrtí v rodině nebo si někdy zajdou na vánoční bohoslužbu či zaplatit církevní příspěvek.
Ale i z toho užšího výběru někteří chodí jen občas. Chápu nemocné, nehybné, chápu ty, kteří někam cestují nebo dostanou návštěvu nebo situaci změní jiná nečekaná komplikace.
Vzpomínám, jak jsme jako děti každou neděli chodili do evangelického kostela. Bylo to samozřejmé. (Ovšem potom jsem měl také dlouhá léta, kdy ve mně a kolem mne bylo šero...)
V tzv. výběrových církvích (baptisté, metodisté, letniční, darbisté...) a u bratří katolíků jsou pravidelní návštěvníci v neděli i jindy nazýváni – praktikující křesťané.
Nedávno jsem si vzpoměl na to, jak jsme se jako dálkoví studenti teologie snažili být pokud možno na všech přednáškách. Zkoušky jsme potom zvládali mnohem lépe než ti, co se ukazovali sporadicky, mnozí studium dokonce ukončili.
Tak je to i s námi křesťany. Dochvilnost, nezanedbávání nedělních bohoslužeb podle možností, dává následovníkovu Kristovu sílu a moudrost Ducha svatého ve ZKOUŠKÁCH ŽIVOTA, které, buďme upřímní, na každého přicházejí!
Ne nadarmo se píše v epištole Židům: "Nezanedbávejte společná shromáždění, jak to někteří mají ve zvyku..." (Žd10,25)
Pisatel zná své "pappenhaimské"! Někdo si rád pospí, někdo se chce podívat na TV, někdo jede na delší dobu na chatu, někomu se nechce, vždyť přece Hospodin je se mnou i doma, říká si.
ANO ...JAK TO NĚKTEŘÍ MAJÍ VE ZVYKU. Je to zvyk nebo zlozvyk?
Moji milí, zní to přísně, ale konstatuje to Písmo... Těžko na cvičišti, lehko na bojišti. Zkouškami života lépe procházejí ti, kteří chtějí být, jak říká apoštol Pavel, jasnými údy Těla Kristova. Tedy církví. I součástí tohoto těla, Církví československou husitskou. Děti, mládež a rodiny s dětmi, to už je na jinou úvahu. Ale modleme se za ně!
Nastavme si své mobily a natočme budíky na neděli ráno. Protože verš před tímto slovem zní: "Mějme zájem jeden o druhého a povzbuzujme se k lásce a dobrým skutkům." Také "blíží se den Kristův". Jak můžeme mít zájem jeden o druhého, když se vidíme jednou za půl roku? Praktikující křesťané žijí v praxi života to, co získávají skrze Hospodina v církvi.
Dveře kostelů a modliteben na nás každou neděli čekají. Půjdeme? Pojďme do domu Božího.

Petr Mečkovský

Přečtěte si v Bibli

Naše církev náleží k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny. Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí sblížit s Biblí. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamyšlení a modlitbě.

(pokračování z minulého čísla)
Celá kniha Skutků apoštolských vypravuje o tom, jak Ježíšovi učedníci plnili příkaz svého Pána a nesli zvěst o něm po provinciích Římské říše. Cestovali pěšky i na lodích. Pavel se svými spolupracovníky vykonal tři veliké misijní cesty, při nichž se dostal až do Evropy. Jejich trasy můžete sledovat na mapě ve své Bibli.
První misijní cesta
Sk 14. a 15. kap.
Druhá misijní cesta
Sk 16. – 18. kap.
Třetí misijní cesta
Sk 18,22-28; 19. a 20. kap.
Apoštolové startovali své misie zpravidla v židovských synagogách. Rozptýlení Židů po starověkém světě se datovalo dávno od 8. stol. př. Kr. po pádu Severního království Izraele. V období hellenistickém se Židé rozšířili po světě dobrovolnou migrací za obchodem v nově zakládaných městech v Egyptě, Sýrii a Malé Asii. Seznam židovských poutníků, kteří přijeli slavit letnice do Jeruzaléma, nám ukazuje, kde všude měli Židé své kolonie a synagogy. Např. jen v Egyptě bylo v období kolem Krista přes milion Židů. Také v Řecku a v Římě existovaly jejich velké kolonie. Ve velkých městech jako např. Řím, Alexandrie a Antiochie měli Židé své vlastní "gerúsie", senáty, své vlastní soudní dvory.
Sk 2,1-13
Seznam ve Skutcích zmiňuje také obrácené pohany. V každé synagoze byli kromě Židů i proselyté, tj. ti, kdo přijali židovskou víru a zvyklosti včetně obřízky. A byli tam také tzv. bohabojní, kteří byli příznivci židovské víry, ale obřízku nepřijali. Několik příkladů: setník v Kafarnaum, důstojník Kornélius v Cesareji, obchodnice s purpurem ve Filipech nebo "pohané" v synagoze v Athénách.
L 7,1-10; Sk 10,2;
Sk 16,11-15; Sk 17,16-17
Židé byli na jedné straně většinovou společností nenáviděni pro svou výlučnost, na druhé straně byli velmi zajímaví: Ve světě, který znal jen polyteistická náboženství (mnohobožství), lákali Židé svým monoteismem (vírou v jediného Boha), který byl něčím naprosto unikátním (kromě některých filosofů). Ve společnosti zcela nemorální přitahovala zejména ženy vysoká morálka židovského náboženství. Něčím zvláštním byla i židovská bohoslužba konaná v synagogách nebo i pod širým nebem, jakož i jejich Písma všem dostupná, protože Starý zákon byl přeložen do lidové řečtiny (tzv. Septuaginta). O horlivosti židovské misie hovoří i Pán Ježíš. Vyslovuje své "Běda" nad farizei a zákoníky, kteří "obcházejí moře i zemi, jen aby získali jednoho novověrce", a když ho získají, zkazí ho svým farizejstvím a nadbytečnými zákonickými předpisy. Kroky prvních Kristových svědků směřovaly tedy do synagog. Křesťanská misie byla vlastně pokračováním misie židovské. A byla úspěšnější než misie židovská. Křesťané neměli pro nové přívržence žádné požadavky týkající se pokrmů a hlásali věc nevídanou – rovnost všech lidí – mužů i žen, otroků i svobodných, Židů i pohanů (Michael Green).
Mt 23,13-15; Ž 105,1; 1 Pa 16,8;
Lv 11. kap.; 1 K 8. kap.;
Ga 3,26-29; list Filemonovi
Tak se křesťanství šířilo po světě. Podívejte se například, komu je adresován 1. list Petrův: křesťanům pohanského původu v pěti římských provinciích Malé Asie: do Pontu, Galacie, Kappadocie, Asie a Bithynie, což byla misijní oblast apoštola Pavla.
1 Pt 1,1-2
Pavlovi velmi záleželo na tom, aby získal pro Krista co nejvíce lidí. A ten, kdo uvěřil, by měl získat také svého životního partnera – žena nevěřícího muže, manžel svou nevěřící manželku.
Sk 18,4; 1 K 9,19-23; 1 K 7,8-16
Členy své rodiny můžeme získat pro víru i beze slov – svým jednáním, svým čistým životem v bázni Boží.
1 Pt 3,1-2

Texty vybrala:
Jiřina Kubíková
(pokračování příště)

Z kazatelského plánu

Hod Boží svatodušní

Téma: Pokoj vám!

O jeruzalémských letnicích se zrodila církev, která dostala úkol – v síle Ducha svatého svědčit o Kristu. Poselství Hodu Božího svatodušního je aktuální bez hranic času a místa. Dává jasný vzkaz, že národnostní, politické a názorové spory jsou řešitelné jen v Duchu Ježíše Krista. Každé poctivé úsilí o sblížení mezi národy je znamením působení Ducha svatého, který vane, kam chce. Vytvářet pokoj je umožněno jen tomu, kdo jej má, protože jej dostal od Ježíše Krista, jenž je knížetem pokoje. Mír v nás i ve světě je nemyslitelný bez smíření s Bohem. Ukřižovaný a vzkříšený Kristus je dárcem pokoje, který není toliko přestávkou mezi dvěma válkami, ale dílem Ducha svatého vprostřed nás.

Vstup: Sk 2,1-12

Tužby:
2. Aby naše svědectví o Kristu v moci Ducha svatého bylo věrohodné a přinášelo pokoj v našich rodinách, mezi církvemi a státy…
3. Abychom všichni obdarováni Duchem svatým byli nástrojem smíření a porozumění…

Epištola: Ga 5,22-25
Evangelium: J 20,19-23
K obětování: J 16,33 nebo Ef 2,13-18
K požehnání: J 14,27

Modlitba:
Pane, děkujeme za den svatodušního Hodu Božího! Děkujeme za Přímluvce a Utěšitele, Ducha svatého. Děkujeme za svatou církev. Neodstupuj od nás nikdy, Duchu svatý, abychom se snad někdy nemuseli rozhodovat jinak, než v tobě a s tebou, Duchu Pána církve - Ježíše Krista. Jemu buď chvála a čest, sláva a dík na věky. Aleluja. Amen.

Vhodné písně: 261; 262 nebo 268; 267

Nad Písmem

Veliké svatodušní obdarování

J 20,19–23

Není to tak dávno, co jsme při velikonočních dnech pročítali a připomínali si děje těch prvních chvil po bolestných událostech učedníků v Getsemane a na Golgotě. A jakoby nás kazatelský plán naší církve znovu, nyní o svatodušních svátcích, chtěl do těchto chvil a k tomuto poselství vrátit.
Ano, vždyť celé toto svědectví je zde líčeno jako pokračování těch prvních velikonočních pocitů, které učedníky nejprve znepokojily a teprve později naplnily radostí a novou nadějí. Ještě v úzkosti sedí učedníci, kteří zde nejsou jmenováni, pohromadě a zakouší jedno z těch prvních setkání se Vzkříšeným. Je zde zmíněn i jeho pozdrav pokoje. V jednom je nepochopitelně jiný než naše, byť všelijak upřímně míněné, pozdravy. Je to totiž nejen přání, ale i skutečné obdarování. Obdarování tím, co nikdo z nás sám ze sebe dávat nemůže. Dává ho jen ten, v němž Bůh přemáhal strach, smrt i moc zla. A v této tak ještě neklidné chvíli dokonce má i moc obracet zármutek a nejistotu v radost.
Není to jen kazatelský plán naší církve, který nás takto vrací tímto směrem ke svátkům nedávno prožívaným. Činí tak i kazatelské plány některých ji-ných církví. A není jistě náhodné, že naši pozornost obrací k tomuto poselství právě v den Božího svatodušního Hodu. Nestalo se nám někdy, že jsme přehlédli to závěrečné slovo celého Janem líčeného příběhu? Je to jen evangelista Jan, který zde má na srdci ještě něco víc než ostatní evangelisté při líčení těchto chvil. O Kristově zmrtvýchvstání svědčí všichni. Ale jen Jan má zde tato slova, k nimž chce obrátit i naši pozornost: „Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: Přijměte Ducha svatého“ (v. 22).
Ano známe svědectví o udělení Ducha svatého padesátý den po Velikonocích, jak to dosvědčují Skutky apoštolské. Není to až příliš obsahově souznívající slovo s tímto slovem Skutků apoštolských? Ale Janovi jakoby zde šlo ještě o něco jiného. Dosvědčit nejen, že Ježíš je živ, ale dosvědčit i to, že chce naplnit vše, co zaslíbil, když je na těžké chvíle Velkého pátku připravoval. „Dal jsem jim poznat tvé jméno a ještě dám poznat, aby v nich byla láska, kterou máš ke mně, a já abych byl v nich.“ Ježíš nejen vstal z mrtvých, aby dosvědčil, že žije, ale aby také dosvědčil, že své dílo nekončí a chce je konat i nadále v těch, které kdysi k tomuto dílu povolal. V jejich nové síle a moci, která není v nich, ani z nich, ale v moci jeho svatého Ducha: „Přijměte Ducha svatého.“
Mají dostat sílu ke zvěstování, k dosvědčení toho, co prožili, co na nich Bůh chtěl a chce dosvědčit. Aby byli znovu naplněni tímto jeho Duchem k tomu všemu, co od nich a vlastně i od nás očekává. Dosvědčovat jeho uzdravující moc a jeho odpuštění. Je to vlastně i Kristovo nové ustanovení k apoštolské službě a apoštolskému dílu.
Kristus samozřejmě neměl na mysli jen je, jeho tehdejší učedníky a apoštoly, ale i všechny, kteří skrze jejich slovo, svědectví, obdarování také mají být zbohaceni.
Kéž by i nás toto jeho slovo oslovilo a stalo se i nám a skrze nás obdarováním našich bližních i světa, v němž žijeme.

Jaromír Tuček

A tak jsme se díky tvé milosti, Pane, dožili opět těchto svatodušních dnů. Možná se nám vytratilo mnohé to, co bylo velikým dějstvím těch prvých svatodušních dnů, padesát dnů po prvých Velikonocích. Děkujeme ti, Pane, že nám to všechno slovo svědků tohoto času chce připomenout. Probuď i v našich srdcích touhu po tomto bohatství, k radosti a obohacení nás i světa našich dnů ke tvé slávě v nás i ve světě. Amen.

Komentář k Základům víry – k diskusi III

Význam Základů víry v dějinách Církve československé husitské

1. Naukový vývoj Církve československé husitské dospěl k vytvoření (1954-1958) věroučného dokumentu zvaného Základy víry Církve československé husitské a jeho následnému schválení na VI. sněmu (1971) za oficiální naukovou normu Církve čs. husitské.
2. V době tvrdého ateistického útlaku posloužily Základy víry ke skutečnému posílení a upevnění biblické orientace v Církvi československé husitské, k obnovení a pochopení trvalého smyslu a nezastupitelného místa církve v Božím spásném dějství, jakož i vytvoření ekumenicky otevřené nauky a praxe.
3. Konstatujeme, že Základy víry mají trvalý a stále platný význam pro víru, život i teologii Církve československé husitské. V tomto smyslu jsou nadále "základem věrouky i východiskem pro neustálou aktualizaci evangelia v následující generaci" (Předmluva).
4. Současně se však při diskusi nad Základy víry ukazuje potřeba určité formulace vyložit a vyjádřit v nových souvislostech daných změněnou duchovně-kulturní situací a z ní plynoucích změn a úkolů církve.
Vyjádření a výklad některých formulací Základů víry obsahuje tento předkládaný text ve své IV. části. Tato část nepodává komplexní výklad současné nauky Církve československé husitské, nýbrž jen rozpracovává některá konkrétní témata obsažená ve sněmem schváleném znění Základů víry.

Pokračování příště

Svatodušní poselství bratra patriarchy

Dokončení ze str. 1

roctví. Proroctví znamená vhled do Boží pravdy, do Boží budoucnosti. Proroctví lidé mohou rozumět tak, že jde o hádání a předvídání úspěchu nebo naopak neblahých skutečností. Ale v případě biblického proroctví jde o něco zcela jiného. Jedná se o vhled do Boží skutečnosti, do skutečnosti, kterou nám, svým učedníkům, připravil Kristus, a ta je dobrá (1 K 2,9-13). A ještě jeden projev Ducha je třeba zdůraznit, promýšlet a zakoušet o svatodušních svátcích. A to je, že Duch vede k jednotě. Jsou mnozí duchové, ale jen jeden Duch svatý (Ef 4,4). A tento Duch má moc sjednocovat učedníky. V příběhu letnic nesmíme přeslechnout: "všichni byli shromážděni na jednom místě" (Sk 2,1). Nemusíme nutně vidět letniční div ve velikém hukotu a zářivých plamenech, ale v tom, že jsou lidé schopni se setkat. Církev tvoří od počátku viditelné shromáždění. Učedníci byli shromážděním na jednom místě. Církev, to jsou konkrétní lidé na konkrétním místě. Učedníci před tím byli rozptýleni, i rozhádaní, kdo je mezi nimi nejvýznamnější, ale o letnicích se setkávají, sjednocují se, jsou spolu, vytvářejí skutečné společenství. Jen Duch může překlenout všechny naše rozdíly a utvářet z nás živé společenství Kristova lidu.
Sestry a bratři, letnice si nepřipomínáme podle biblického svědectví proto, abychom prožívali zklamání, jak tehdy mocně působil Duch a jak nyní někdy pociťujeme jeho vyvanutí a působení spíše jiných duchů. Připomínáme toto svědectví a slavíme tento svátek Ducha svatého proto, abychom po něm toužili, prosili o něho a počítali s jeho přítomností v církvi i ve svém osobním životě víry.

Tomáš Butta, patriarcha
Církve československé husitské

Maroldovo panorama Bitva u Lipan

575 let od smrti...

Dokončení ze str. 1

Získal si respekt i svého zavilého nepřítele kardinála Juliana Cesariniho, který před několika měsíci přivedl do Čech statisícové vojsko poslední křížové výpravy, jejíž účastníci pak v panickém strachu prchali od Domažlic, jen co zaslechli husitskou píseň a rachot vozů Prokopových bojovníků. Mezi ukořistěnými předměty byl i kardinálský klobouk, který Cesarini na útěku ztratil.
Po návratu z Basileje byl Prokop Holý v čele táborských vojsk, která obléhala Plzeň, jež se stala střediskem nepřátel husitů. Obléhání se protahovalo, objevily se potíže se zásobováním. Když byl husitský zásobovací oddíl pobit v Bavorsku, byl za viníka nepřímo považován i Prokop. Napětí mezi hejtmany vyvrcholilo hádkou a půtkou, po níž byl zraněný Prokop Holý neuváženě zbaven vrchního velení. Zklamaný vojevůdce opustil vojsko a odešel do Prahy. Když se však počátkem května 1434 poddalo Staré Město pražské a den poté i Nové Město panské jednotě, vrátil se Prokop do čela polních vojsk. Na zpětné dobytí Prahy se však už nedalo ani pomyslet.
30. 5. 1434 se husité pod vedením Prokopa Holého střetli s koalicí panské jednoty a pražského husitského vojska u Lipan. Na poměrně jednoduchou lest, kdy panské vojsko předstíralo útěk, nedokázal tentokrát jeden z nejlepších vojevůdců správně reagovat. Jeho vojáci opustili bezpečný úkryt vozové hradby a začali pronásledovat protivníka. Panská jednota však právě na to čekala, v nastalém boji byli radikální husité poraženi a téměř všichni zlikvidováni. Kromě mnoha dalších padl v bitvě i Prokop Holý.

(red)

Naše recenze

Marcela Kašparová:
Anděl se dívá klíčovou dírkou
Brněnská diecéze CČSH 2008

Pokiaľ sa začítate do básnickej zbierky Marcely Kašparovej Anděl se dívá klíčovou dírkou, ovanie vás dobrý pocit, akoby ste čítali Ohromné maličkosti od G. K. Chestertona. Rozsahom neveľká zbierka s doslovom zlínskeho básnika a kňaza CČSH Zdeňka Svobodu je bohatá na obsah. Autorka sa zaoberá mikrosvetom maličkostí, ktoré bežne a denne prehliadame a nachádza v nich zdroj múdrosti, a poznania. Básne ako Maruška, Budík či Hadrová panenka opisujú tie najobyčajnejšie súvislosti, ale jazykom symbolov; ide o pohľad zvnútra.
Autorka sa nehrá na rodenú spisovateľku, neodvoláva sa ani na to, že jej otecko bol známy scenárista. Marcela Kašparová pracuje ako zdravotná sestra. Táto skutočnosť sa v textoch zrkadlí a najviac vystupuje do popredia v závere zbierky, kde sa objavujú aj krátke prózy. Sú tam naturalistické pasáže (z prostredia, ktoré nikto z nás nemá rád), nad ktorými by iste uznanlivo pokyvoval aj J. P. Sartre. „Je to divné. Ráda balím mrtvé sama," vyznáva Kašparová. A vysvetľuje prečo: „Přítomnost kolegyně mě ruší. Vadí mi rychlé pohyby a automatičnost, s jakou k tělu některé z nich přistupují... Já vím, mrtvému už je to jedno. Přesto si myslím, že i tělo bez duše si zasluhuje úctu a vlídné zacházení."
Človek jej to verí, pretože z jej slov ide súcit, smútok a ľudskosť. Čistá, nefalšovaná ľudskosť.
Ak hľadáte vhodný darček pre blízkeho človeka a nechcete sa uspokojiť s povrchnosťou, potrebujete niečo hlboké, sýte a existencialistické, siahnite po tejto zbierke.
K záveru je potrebné vyzdvihnúť a pochváliť počínanie brnenskej diecézy, ktorá v čase všeobecného a už chronického mrmlania mnohých na nedostatok peňazí sama pred časom spustila projekt vydávania kníh a brožúr, ktoré by inak sotva niekedy uzreli svetlo sveta.
Knihy svojou precíznou prácou doslova na kolene pripravuje brat farár Pavel Pospíšil. Hľa, aj tu je živý dôkaz, že keď sa chce, všetko ide. Zoznam doposiaľ vydaných titulov je možné získať priamo u brata Pospíšila alebo na DR Brno.

Juraj Jordán Dovala

* * *

Poděbradové.
V edici "**Šlechtické rody Čech, Moravy a Slezska**" vydalo nakladatelství Lidové noviny v Praze r. 2008 jako 6. svazek rozsáhlou knihu v pěkné vazbě o druhém královském českém rodě Poděbradů. Navazuje na 5. svazek o pánech z Kunštátu, z nichž rod vzešel. Má včetně příloh a rejstříků 76l stran, doporučená cena 469 Kč. Pod redakcí O. Felcmana se sešly studie dalších devíti autorů (nejrozsáhlejší je práce Radka Fukaly), čtyř výtvarníků a fotografa.
První část knihy podává chronologický vývoj rodu od předků – pánů z Kunštátu, v němž autoři M. Plaček a Fr. Musil probírají narození Viktorinova syna Jiříka: Viktorin zemřel v Pardubicích 1. 1. 1427 „prý ve věku 24 let, což je ale údaj krajně podezřelý. Narodil by se tak v roce 1403... Vzhledem k tomu, že podle "Menší kroniky" se syn Jiří, pozdější král, narodil na sv. Jiří (23. dubna) v r. 1420, musel by být počat, když měl otec Viktorin 16 let. To je přirozeně možné, ale v řádném manželství by to bylo krajně neobvyklé až neskutečné...
(Tyto údaje) vnášejí nejistotu o správnosti zápisu v "Menší kronice"..." (58).
„Polský badatel S. Glogowski, Potomci s. 6, a Genealogia s. 8-9 se domnívá, že Anna z Vartenberka byla skutečně matkou Jiřího, ale v době narození budoucího krále Viktorin a Anna nebyli ještě oddáni, což by v neklidné době r. 1420 a Viktorinově válečnickém angažmá nebylo nic zvláštního. Vzhledem k této okolnosti dostal budoucí král nikoli typické rodové jméno (Boček či Hynek), ale neutrální Jiří snad dané zasvěcením dne jeho narození. Podle Glogowského tedy "na králově narození byla skvrna". Tato "skvrna" však podle tohoto badatele postupně s mocenským vzestupem Jiřího, a jeho potomstva "bledla". Proto v r. 1486, kdy synové krále Jiřího, knížata minsterberská a hrabata kladská Jindřich st. a Hynek nechali zhotovit rodovou genealogii..., nechali do ní jako královu matku zařadit Annu z Vartenberka..." (571).
Toto Glogowského vysvětlení je přijatelné, když si uvědomíme, kolik sňatků budoucích králů a knížat bylo ve středověku uzavíráno rodiči v jejich dětském věku. I Jiří sňatkovou politiku hojně využíval (Kateřina byla provdána ve dvanácti letech, Zdena-Sidonie v deseti, při spojení Hynka a Kateřiny Saské ve věku 7 a 6 let se svatba odbyla v zastoupení a zůstala po léta jen politickým aktem). To vše sloužilo ke zvýšení společenského postavení rodu.
Syn Viktorin byl císařem r. 1459 povýšen na říšského knížete (později i další synové).
V bojích s uherským králem Matyášem byl zajat, léta vězněn (protože se nesehnaly peníze na jeho výkupné), dal se do Matyášových služeb proti Jagelloncům, ale byl jím nakonec oklamán a jako nemajetný dožil u svého zetě v Těšíně.
Schopnější byl zřejmě jeho bratr Jindřich starší, který soustředil svou pozornost na Kladsko, sousední Minsterberk (dnes Ziebice) a Frankenštejn (dnes Zabkovice) a u Vratislavi Olešnici a Volov. Syn Hynek (= Jindřich mladší) z druhého králova manželství byl básník, hospodářsky málo odpovědný bohém a záletník. Všechny Jiřího děti přestoupily k římskokatolické víře.
Také Jiřího vnuci na počátku 16. stol. zasáhli občas do vnitřních dějů Čech, další generace se z části přidaly k lutherství, ale státně-politicky se dál držely Habsburků. (Tak byl kníže Jindřich Václav mladší za třicetileté války podoben Karlu st. z Žerotína.) Poslední přímá členka rodu Alžběta Marie umírá v Olešnici r. 1686 jako vdova po würtemberském knížeti.
Druhá část knihy o slezských Poděbradech uvádí v několika tématických kapitolách další bližší údaje: Najdeme tam souhrnně přehled dynastie potomků krále Jiřího v šesti generacích s rodokmenem (650n), panství rodu v Čechách a na Moravě do odchodu dynastie do Slezska a dál na Moravě na přelomu 16. a 17. stol. i jejich územní državy ve Slezsku, proměny erbu Poděbradů a jejich znaku na hmotných památkách, v písemnostech, heraldice a pečetích, o poděbradském mincovnictví v českém Kladsku, o jejich podílu na české literatuře i ve výtvarném umění a o několikerém stěhování rodového archivu.

Radek Hobza

Zprávy

Svatodušní pozvání

Srdečně zveme do Husova sboru, dřevěného kostelíku v Blansku.
V sobotu 30. května v 19 h prožijeme Svatodušní vigilii, v neděli 31. května v 8 h Svatodušní bohoslužby v kapli pod sanatorkou, v 9 h Slavnost Hodu Božího. Děti přistoupí k prvnímu přijímání večeře Páně. Naším hostem bude bratr patriarcha ThDr. Tomáš Butta. Po bohoslužbách následuje zahradní slavnost na kostelní zahradě. Ve 14.30 h pobožnost pro děti i dospělé se svatodušní scénkou, v 15 h začíná na hřišti karneval se soutěžemi, v 19 h Ekumenická svatodušní slavnost s ostatními církvemi. V pondělí 1. června v 16.30 h bohoslužby v kapli pod sanatorkou, v 17.30 h bohoslužby druhého svátku svatodušního, v 19 h bohoslužby na Brtově.

(mk)

Doteky v Liberci

Srdečně zveme na naši faru v Liberci na 89. setkání cyklu pořadů Doteky - plochy poznání dne 19. června v 18 h. V talk show "Milostivé léto a léta milosti" budou hosty autora cyklu Stanislava Kubína básnířka Milena Heráčková, básník a publicista František Novotný a herečka Hana Maciuchová. Hudba - sestry Schäfferovy.

(sk)

Křesťanská turistická agentura Mesites
již desátý rok nabízí ubytování v apartmánech u moře v Chorvatsku za skvělé ceny!
www.mesites.cz
Využitím našich služeb současně podpoříte misijní práci manželů Dohnalových v Chorvatsku. Objekty jsou ideální pro rodinnou, sborovou dovolenou i dovolenou studentů a mládeže. Objednávejte, dokud jsou ještě volné termíny!
info@mesites.cz
kata.mesites@seznam.cz
Skype: katadohnal
GSM +38591 5659536

Přechod Jeseníků

Náboženské obce v Trutnově a Červeném Kostelci pořádají ve dnech 12. - 14. června přechod Jeseníků.
Sraz: pátek 12. 6. v 16.40 h v Hradci Králové před vlakovým nádražím u levého vchodu (z Prahy bus směr Jeseníky odjíždí z Černého Mostu v 15.40 h)
Návrat: neděle 14. 6. Hradec Kr. - 20 h, Praha hl. nádraží – 20.47 h
S sebou : spacák, jídlo, dobrou náladu
Věk: 14 – XX dle kondice
Jedná se o náročněší přechod. Spát budeme pod širým nebem. V případě špatného počasí - chata Barborka.
Cena: jízdné (cca 500 Kč z Prahy, 300 Kč z Hradce) + cca 200 Kč nocování na chatě Barborka + jídlo.
Účast prosím nahlašte nejpozději do 7. června.
Bližší info: Tomáš Karel: 603277267; David Smetana: 775917893; email: smetana.david@seznam.cz

(tk)

Nové webové stránky

Náboženská obec Mladá Boleslav má nové internetové stránky, které naleznete na www.ccsh-mb.wbs.cz

(lk)

Pro děti a mládež

„Přijměte Ducha svatého."

Duch svatý často bývá znázorňován jako holubice. Ze šesti siluet na obrázku jsou pouze dvě úplně stejné. Poznáte které?

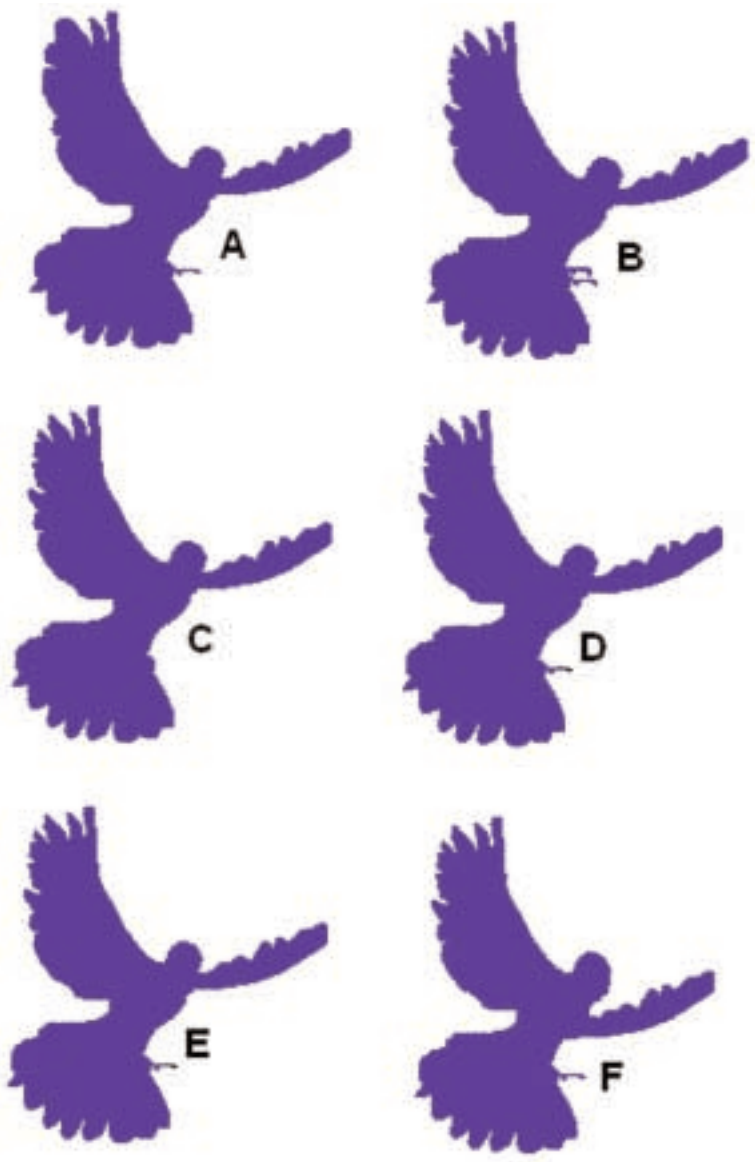

(Řešení z minulého čísla: Kdo věří ve mne, proudy živé vody poplynou z jeho nitra.)

Jana Krajčiříková

Koncerty u sv. Mikuláše

*** 1. 6. – 20 h**
Mozart, Vivaldi, Bach
Consortium Pragense Orchestra
Š. Heřmánková – soprán,
M. Laštovka – trubka
*** 2. 6. – 17 h**
Bach, Franceschini, Purcell
M. Pšenička – varhany,
Z. Šedivý – trubka,
J. Šedivý – trubka
*** 3. 6. – 17**
Bach, Mozart, Dvořák
Jana Jonášová – soprán,
Bohumír Rabas – varhany
*** 4. 6. – 17 h**
Bach, Schubert, Verdi
Josef Kšica – varhany,
Tomáš Jindra – bas
*** 4. 6. – 20 h**
Bethel Choir (USA)
*** 5. 6. – 14 h**
Benefiční koncert
St. Michielsgestel (Nizozemsko)
*** 5. 6. – 17 h**
Bach, Telemann, Händel
Marie Šestáková – varhany,
Vladislav Kozderka – trubka
*** 5. 6. – 20 h**
Bach, Vivaldi, Dvořák, Beethoven
Vivaldi orchestra Praga,
V. Návrat – barokní housle,
Y. Škvárová – mezosoprán
*** 6. 6. – 17 h**
Bach, Händel, Corelli
Josef Popelka – varhany,
Vladimír Frank – viola
*** 6. 6. – 20 h**
Bach, Vivaldi, Dvořák, Beethoven
Vivaldi orchestra Praga,
V. Návrat – barokní housle,
Y. Škvárová – mezosoprán
*** 7. 6. – 17 h**
Mozart, Händel, Franck
PRAGUE MOZART TRIO,
Yvona Škvárová – mezosoprán
*** 7. 6. – 20 h**
Bach, Händel, Charpentier
Prague Brass Ensemble,
Jan Kalfus – varhany

Kalendarium – červen

1. 6. -16. 7. 1829 - V Ledeburském paláci v Praze proběhla výstava českých průmyslových výrobků. Poprvé zde byly udělovány zlaté, stříbrné a bronzové medaile. Obdobné výstavy se konaly v Praze ve dnech 22. června - 31. července 1831 a 1. - 30. září 1836.
2. 6. 1619 - Thurnovo vojsko posílené oddíly Moravanů a Slezanů stanulo před Vídní. Marně však dobývalo město (nedostalo se mu podpory dolnorakouských stavů).
2. 6. 1934 - Zemřel v Praze **Jindra Vaníček** (* 1. 1. 1862 v Praze) - právník a významný sokolský činovník. S tehdejším starostou Sokola J. Scheinerem byli po Tyršovi a Fügnerovi druhou slavnou dvojicí jeho tvůrců. V Sokole pracoval od 18 let, stal se předním cvičitelem a v letech 1892 až 1931 byl náčelníkem Sokola. Významně se podílel na organizování a vedení sokolských sletů (od II. sletu po VIII.), organizoval a vedl sokolské zájezdy do zahraničí a účast sokolských sportovních družstev na mezinárodních soutěžích. Po vzniku samostatného státu se podílel na budování čs. armády jako vedoucí pracovník na ministerstvu národní obrany.
3. 6. 1924 - Zemřel v Kierlingu u Klosterneuburgu **Franz Kafka** (* 3. 7. 1883 v Praze) - pražský německý spisovatel.
Jeho nejstarší dochovaná práce pochází z roku 1904. Jmenuje se *Popis jednoho zápasu* a již zde je tématem vnitřní stav osamělého a nejistého jedince vyvrženého společností. Další dílo, nedokončené *Svatební přípravy na venkově*, bylo napsáno pod vlivem Gustava Flauberta. V té době vznikaly také drobné práce zachycující situace všedního života a úvahy, jež byly vydány roku 1913 v souboru *Rozjímání*. Význam přelomu má povídka *Ortel*, napsaná v noci z 22. na 23. září 1912, po níž v rychlém sledu následovala *Proměna* a *Nezvěstný*, první verze pozdějšího románu *Amerika*.
Ve všech třech prózách je exponováno téma Otec, Bůh, Zákon a neschopnost ztotožnění lidského jedince s nimi. V centru prozaického díla stojí romány *Proces* a *Zámek*.
Kafkova proslulost, hraničící s módností, explodovala na demokratickém Západě po 2. světové válce - především v souvislosti s existencialismem, za jehož proroka bývá Kafka považován - a v podstatě trvá dodnes. Naproti tomu u nás po roce 1948 bylo jeho dílo takřka nepřístupné a oficiální ideologií bylo odmítáno jako dekadentní.
5. 6. 1469 - Český sněm odmítl svévolnou olomouckou volbu Matyáše Korvína českým králem a na návrh Jiřího z Poděbrad uznal nástupnictví Vladislava Jagellonského, syna polského krále Kazimíra IV., s dodatkem, aby si Vladislav vzal za manželku Jiříkovu třináctiletou dceru Ludmilu (k tomu však nedošlo). Jiří se zřekl nástupnictví svých synů.
5. 6. 1894 - Narodil se v Oborách u Příbrami **Josef Balabán** (+ 3. 10. 1941 v Praze) - československý důstojník a představitel protinacistického odboje - vedle J. Mašína a V. Morávka jeden z proslulých Tří králů. Od jara 1939 se totiž aktivně zapojil do odbojové organizace Obrana národa, od léta už byl členem užšího vedení a spolu s dalšími "králi" se mu podařilo vybudovat především vynikající zpravodajskou a zároveň diverzní skupinu. Ta měla nejen síť v Praze, ale kontakty i v Brně, Plzni a dalších důležitých městech, a především převzala nejdůležitějšího agenta F. Moravce - proslulého Paula Thümmela. O to byly její depeše londýnské vládě, zahrnující pochopitelně i zprávy z Protektorátu, cennější. Po pokusu o atentát přímo v Berlíně na "druhého muže Třetí říše" Himmlera, který unikl smrti jen náhodou (vlak pro technickou poruchu přijel na jiné nádraží), se však začala kolem Balabána stahovat síť gestapa. Ten ještě z obavy před infiltrací gestapa do největší odbojové organizace Ústřední vedení odboje domácího (ÚVOD) stačil dát do provozu vlastní vysílačku, ale při jedné z konspirativních schůzek byl 22. dubna 1941 po krátké přestřelce a zranění dopaden a zatčen. Vzdor bestiálně krutým výslechům nepodlehl, nic nevyzradil a dokonce se mu podařilo dezinformacemi získat čas, aby jeho přátelé mohli vysílačku přemístit. Když v Protektorátu nastoupil R. Heydrich a bylo vyhlášeno stanné právo, byl Josef Balabán popraven.
6. 6. 1939 - Jmenováno bylo nové předsednictvo Národní rady české, kulturně politické instituce (počátky sahají k roku 1900) podporující perzekvované umělce a studenty. Její členové byli zapojeni v různých složkách nekomunistického odboje; předsedou byl prof. J. Kapras (do 19. ledna 1942 ministr školství a národní osvěty).
7. 6. 1424 - Na kopci u Malešova (u Kutné Hory) došlo ke střetnutí panské jednoty s vojskem Jana Žižky. Šlo o jednu z nejkrvavějších bitev za husitských válek. Žižka si sám vybral bojiště, v úzkém údolí použil svých vozů k rozražení nepřátelských řad. Pod vlivem této porážky se rozpadl pražský městský svaz.
7. 6. 1879 - Zemřel v Pise v Itálii **Siegfried Kapper**, vlastním jménem Izák Šalomon Kapper (21. 3. 1820 v Praze) - spisovatel, překladatel a lékař, který se od mládí zajímal o pokrokové mladoněmecké hnutí, ale také o českou literaturu a spřátelil se mj. s Karlem Sabinou a Václavem Bolemírem Nebeským - představiteli "Mladé Čechie". Zejména Nebeský jej nadchl pro českou věc, proto už roku 1844 propagoval slovanský folklór (*Slavische Melodien*). V roce 1846 napsal sbírku veršů *České listy*. Revoluce 1848-49 ho přilákala do Vídně, kde pracoval jako žurnalista, ale dusné poměry po její porážce ho vypudily do ciziny (především cestoval po jižní Evropě). Teprve roku 1854 se oženil a usadil jako praktický lékař v Dobříši a pak v Mladé Boleslavi. Psal stále, ale už výhradně německy.

(red)

Český zápas
MK ČR E 127 ISSN 0323-1321
Týdeník Církve československé husitské
Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6
Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčiříková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: cesky.zapas@ccsh.cz
Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9